

ADVIES

Jongeren en politie

Datum: **31 maart 2021**

Advies-nr. **JR/21/10**

Strekking van het advies:
Reglement/decreet: Artikel I van de afsprakennota tussen stadsbestuur Gent en de Jeugd Raad, goedgekeurd op de gemeenteraad van 23/09/2013
Verplicht advies- / spontaan advies / advies op vraag van college van burgemeester en schepenen
Hoe kwam dit advies tot stand? Het advies werd besproken door de leden van het bestuur van de Jeugd Raad
Wie werd betrokken? Redactrice Manifest Luistert, jongeren Jeugdhuis Nieuw Gent
Betrokken dienst en/of contactpersoon van de Stad Gent
Omkadering (situering, achtergrondinformatie) Nvt
Minderheidsstandpunt (indien nodig) Nvt

Begin maart deed de pano-reportage over **politiegeweld** heel wat stof opwaaien. Hoewel de reportage vooral gericht was op Antwerpen en Brussel, kunnen we niet om de vaststelling heen dat er **ook in Gent problemen** zijn. Dat werd nogmaals **pijnlijk duidelijk n.a.v. de publicatie van vzw Jong** met als titel “Luistert - Een manifest voor het welzijn van Gentse jongeren”. Ook in deze publicatie stonden er getuigenissen te lezen over de problematiek van **etnische profilering door politieleden**. Dit is jammer genoeg geen nieuw gegeven, maar in deze moeilijke corona tijden geven jongeren nog meer dan anders aan dat ze harder aangepakt worden omwille van etnische kenmerken die ze bezitten.

Wij zagen het als Jeugd Raad daarom als onze plicht om te reageren, om een signaal uit te sturen én om een vuist te maken tegen alle vormen van politiegeweld in het algemeen en tegen etnische profilering in het bijzonder. Uiteraard beseffen wij (alook de getroffen jongeren) dat generalisering

nooit goed is en dat er **ook veel goede politiemensen** zijn. Alleen mogen we ons niet blijven verschuilen achter die waarheid... Het is niet omdat er ook veel goede politieleden zijn, dat er anderen mogen zijn die zich schuldig maken aan racisme, machtsmisbruik, etc. Op die manier blijft er een **gevoel van straffeloosheid** achter bij de getroffen jongeren. En uiteraard is er dialoog nodig en wederzijds respect, maar wederzijds respect kan er alleen maar komen als er **correct én kordaat wordt opgetreden tegen diegenen die zich niet aan de spelregels houden...** En dat geldt dus niet alleen voor de jongeren, maar evenzeer voor politieleden.

Alvorens wij in onze pen kropen en dit signaal wilden uitsturen, wilden wij eerst het gesprek aangaan met een aantal jongeren die dagelijks worden geconfronteerd met vooroordelen en stigmatisering, alsook met een aantal andere getuigen met meer kennis van zaken. We lieten ons voor dit advies dan ook door hen inspireren en adviseren.

Uit de gesprekken die we voerden met de jongeren, viel het vooral op dat de constante politiecontroles deel zijn geworden van hun dagelijkse leven. Er heerste ook een beetje een **gevoel van 'berusting'**. Jongeren gaven aan dat praten en met elkaar in dialoog gaan al zoveel is gebeurd en dat dit bovendien vaak gebeurt in een context waarin er door expliciete gebeurtenissen – en bijhorende expliciete media aandacht – commotie en opstand ontstaat bij iedereen. Wanneer de storm terug is gaan liggen, betekent evenwel niet dat het windstil wordt... **Opvolging en concrete preventiemaatregelen blijven vaak uit.**

Vandaar dat wij in dit advies willen pleiten voor enkele kleine, doch zeer belangrijke ingrepen in het versterken van de relatie tussen politie en jongeren.

I. Een **onafhankelijk orgaan/ meldpunt dat expliciet gericht is op klachten van jongeren zodat jongeren laagdrempelig een klacht kunnen indienen**. Dit onafhankelijke orgaan is het best (naar het Nederlands model) **ook actief op de straten aanwezig** om een gewenst effect te creëren. Het is immers altijd beter te voorkomen dan te genezen. De mogelijkheid om een klacht te kunnen indienen volstaat uiteraard niet. **Minstens even belangrijk is dat er gehoor wordt gegeven aan de klachten. Het gaat dus evenzeer om opvolging en het documenteren** van deze klachten. Alleen wanneer de klachten consequent worden bijgehouden, krijgt men zicht op die personen die manifest schuldig zijn aan racisme en/of machtsmisbruik. Ook wie de klachten opvolgt en onderzoekt is belangrijk. Zo wordt Comité P niet gezien als een onafhankelijk orgaan... De huidige

tuchtprocedure wordt daarenboven als veel te omslachtig ervaren. Tijd om daar verandering in te brengen!

2. Meer inzetten op de **jeugdinspecteurs**. We hoorden ook positieve geluiden over bepaalde leden van het politiekorps. Jeugdinspecteurs fungeren in dat opzicht vaak als een aanspreekpunt en slagen er over het algemeen goed in om een evenwicht te vinden tussen preventie en handhaving.

3. Toezien op het **naleven van de vooropgestelde acties binnen het Actieplan Anti-discriminatie en Antiracisme 2020-2025**. In november vorig jaar gaven wij als Jeugd Raad ook feedback op de draftversie van dit plan. Eén van de acties klonk daarin als volgt: *“Het handelingskader van de politie als hulpmiddel/leidraad om professioneel te profileren wordt uitgerold, door middel van vorming aan politieagenten”*. In het verduidelijken van de context waarbinnen deze doelstelling werd geformuleerd, lazen we onder meer: *“Het handhaven van de veiligheid en leefbaarheid noodzaakt het uitvoeren van gerichte acties en straatcontroles. Deze aanwezigheid op terrein gebeurt zowel anoniem als zichtbaar in uniform. **Politie is zich bewust dat deze acties impact hebben op de gecontroleerden en in bepaalde buurten kunnen zorgen voor een gevoel van ‘overpolicing’ en onrechtvaardigheid. Belangrijk is dat deze activiteiten steeds worden uitgevoerd op een maximale professionele, neutrale en communicatieve wijze met het oog op wederzijds respect**”*. Wij gaven toen als feedback: We zijn blij dit te lezen! Doorheen het actieplan zien we immers dat de politie vaak wordt gezien als partner voor het uitvoeren/trekken van bepaalde acties. **De Jeugd Raad is evenwel van mening dat niet alleen mét de politiediensten moet worden gewerkt, maar ook binnen de politiediensten**. Werd dit handelingskader intussen opgesteld? En wat zijn de ‘algemeen geldende richtlijnen die gelden bij controles’? Welke vormingen werden intussen georganiseerd voor politiemensen in het kader van professionele, neutrale en communicatieve controles?

4. Zet meer in op **diversiteit binnen het personeelsbestand van de Gentse politie**. Ook dit was trouwens een doelstelling binnen het Actieplan Antidiscriminatie en Antiracisme: *“We verhogen de diversiteit binnen het personeelsbestand van de politie Gent”*. Hoe zal aan deze actie precies gevolg worden gegeven? Kunnen er bepaalde quota worden ingevoerd?

5. Hoewel veel jongeren goed lijken te weten wat hun rechten zijn, kan hier volgens ons nog meer op worden ingezet vanuit de stad. In dat opzicht benadrukken we ook het **belang van een proactieve dialoog (en dus niet enkel n.a.v. kritieke situaties)**.

Omdat we er ons van bewust zijn dat dit probleem (en de oplossingen) verder reiken dan de lokale context, zullen we ons **advies ook bezorgen aan de Vlaamse Jeugdraad** en zullen we ook met hen het gesprek aangaan om te bekijken wat we nog meer kunnen doen om samen een vuist te maken tegen racisme en tegen politiegeweld. We denken hierbij onder meer aan het **belang van een betere en langere politieopleiding** die aandacht heeft voor een menswaardig én menselijk optreden vanwege politie binnen een diverse en multiculturele samenleving met de nodige dosis empathie en inlevingsvermogen. Ook het **werken aan een duidelijkere wetgeving over over het filmen van politieagenten en/of agenten voorzien van bodycams** zou kunnen bijdragen aan een deel van de oplossing.

Graag vernemen wij van de stad hoe zij tegemoet willen/kunnen komen aan de voorgestelde acties in dit advies.

Jeugdige groeten en tot binnenkort.

Namens de Jeugdraad,

Maité Coppens
Voorzitter

Lieselot Depredomme
Voorzitter